

godt kan lide, f.eks. det der om, at man på en eller anden led kan få mulighed for at pleje sine handicappede, men ikke i den form, som det foreligger i.

Så vil jeg stadig væk klandre SF lidt for – det var måske det, der gjorde, at det pludselig hed sig, at det var os andre, der havde beton – at man ikke har undersøgt alle de forskellige dele, som nu er kommet frem her. Der er mange ender, der er i gang. Hvordan får vi dem til at nå sammen?

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil så fortsætte, hvor den sidste ordfører slap. Det kan jo være, det er mit ørevoks, der har været noget i vejen med.

Hr. Villy Søvnald nævnte, at 170.000 nye – vistnok – børneinstitutionspladser var oprettet her inden for de sidste årtier, men der er trods alt stadig væk kommuner, der ikke overholder deres pasningsgaranti, sådan at når kvinder har haft deres barselorlov, må de tage forældreorlov i forlængelse deraf i håbet om, at der så bliver en plads.

Man kunne tro, at det måske også kunne blive sådan i nogle kommuner med hensyn til plejehjemspladserne.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Til hr. Kirkegaard: Med hensyn til boremaskinen vil jeg sige, at det kan godt være, vi skal lave et udlån i stedet for, for de der »sale and lease back«-arrangementer anser vi jo til dels for at være ren spekulation.

Så forstår jeg på fru Else Winther Andersen, at forslaget er for lidt detaljeret. Nu har jeg prøvet nogle gange at lave forslag. Jeg synes, problemet er, at nogle gange er de for detaljerede, får jeg at vide, og i dag er det så for lidt detaljeret. Det er jo svært at ramme lige præcis på ulige datoer på den rette måde, men lad det nu ligge, for det er jo ikke et afgørende punkt. Hvis detaljeringsgraden er et problem, så fremsætter man normalt et beslutningsforslag, hvor man får drøftet principper. Det har vi så gjort i dag.

Hvis der er enighed om principperne, så er der en stribe detaljer, som bedst hører til under et udvalgsarbejde. Der er dele af det, som er et forhandlingsstof med arbejdsmarkedets parter, med Kommunernes Landsforening osv., osv., så det skal ikke skille os ad.

Til CD's ordfører vil jeg sige: Det er rigtigt, at alle kommuner ikke har nået det her. Jeg brugte det bare som eksempel på, at her har vi så en situation, hvor der har været en samtidighed af orlovsordninger og en voldsom udbygning af den offentlige aktivitet. Jeg deler da helt den opfattelse, at vi burde have været videre, og at vi burde have været færdige med den udbygning. Fra SF's side vil vi også gerne være med til at udstyre forældre med en egentlig ret til at få passet deres børn. Men jeg brugte det alene som eksempel på, at orlovsordningen på det punkt ikke har betydet nedbygning af den offentlige aktivitet, tværtimod.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 133:

Forslag til folketingsbeslutning om legitimationskort til alle i ældreplejen.

Af Inge Refshauge (DF) m.fl.

(Fremsat 28/3 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen):

Forslagsstilleren ønsker, at der gøres en indsats for at sikre vore ældre medborgere mod at blive udsat for de såkaldte tricktyve. Det sker ved, at de foregiver at være hjemmehjælpere og dermed skaffer sig adgang til de svages og ældres hjem.

Ifølge beslutningsforslaget skal det ske ved, at man kan indføre et ensartet og også landsdækkende legitimationskort til brug for ansatte

i den kommunale servicesektor, når de skal aflægge besøg i de ældres hjem.

Jeg har også via pressen erfaret, at vi har været ude for den slags tricktyverier, og det finder jeg naturligvis både dybt beklageligt og også utrygt for borgerne.

Jeg er enig med forslagsstilleren i, at problemerne også hænger sammen med, hvordan den enkelte kommune tilrettelægger den praktiske, men også den personlige bistand. Mange aflysninger og stadig skiftende ansigter svækker selvfølgelig borgernes mulighed for at få skabt et tillidsfuldt forhold til hjælperne, og det befordrer også mulighederne for, at tyve kan skaffe sig adgang til hjemmet.

Jeg finder det imidlertid væsentligt, at man holder sig for øje, at det er kommunerne, der har ansvaret for ældreplejen, og at anvendelsen af og udformningen af eventuelle legitimationskort må bero på lokale forhold, herunder hvordan kommunerne styrer og tilrettelægger ældreplejen.

Regeringen finder det meget positivt, hvis der lokalt vurderes, om det findes hensigtsmæssigt at give ansatte i den kommunale ældrepleje legitimationskort. Jeg er bekendt med, at flere kommuner allerede forsyner personale med forskellige former for legitimation.

Regeringen lægger stor vægt på, at de svage ældre føler sig trygge, når de ansatte i den kommunale sektor kommer i hjemmene. Regeringen ser derfor meget gerne, at kommunerne i tilrettelæggelse af ældreplejen også inddrager en mulig kriminalpræventiv effekt ved at lade personalet bruge legitimationskort.

Jeg kan imidlertid ikke vurdere, om et landsdækkende legitimationskort skulle være løsningen for kommunerne. Som udgangspunkt mener jeg, at lokale forhold må veje tungt, men der kan være andre forhold, som f.eks. tekniske løsninger til imødegåelse af forfalskning, der kunne tale for nogle fælles løsninger.

Så jeg har ud fra en kriminalpræventiv synsvinkel orienteret justitsministeren om, at der er forslag fremme om at udbedre brugen af legitimationskort til personalet i ældreplejen, og sideløbende har jeg bedt Kommunernes Landsforening om at overveje, hvilke muligheder der er for en fælles forstærket indsats til forebyggelse af tricktyverier i hjemmene, herunder også nytteværdien af et legitimationskort.

Grete Schødt (S):

Dansk Folkeparti ønsker med det her beslutningsforslag, at regeringen skal pålægges endnu et nyt lovinitiativ. Denne gang skal der gribes ind i det kommunale selvstyre med en vedtagelse via lov om at indføre et ensartet og landsdækkende legitimationskort til brug for ansatte i kommunerne og i den kommunale servicesektor, der aflægger besøg i hjemmene hos de ældre.

Tanken om at beskytte de ældre mod, at en forkert hjemmehjælper får adgang til deres hjem, har vi i Socialdemokratiet selvfølgelig sympati for, men det er langt fra virkeligheden verden at tro på, at 190.000 husstandes hjemmehjælpere kan udstyres med et kort, hvorpå der står hjemmehjælper i X-kommune med navn, billede osv., og at problemerne så er løst. De tarvelige personer, der vil snyde sig adgang til ældres hjem og begå tyveri, tror jeg faktisk meget hurtigt kan finde ud af at kopiere sådan et landsdækkende kort. Skulle vi ikke hellere rette en henvendelse til Kommunernes Landsforening og spørge dem om, hvilke erfaringer de har med dokumentation for de rigtige hjemmehjælpere. Legitimationskortene ved vi jo findes i masser af kommuner. Findes der andre gode ting, så lad os få undersøgt, hvordan de ser ud.

For vi er selvfølgelig enige i intentionerne i beslutningsforslaget. Det er de bedste. Det sætter vi overhovedet ikke spørgsmålstegn ved. Men løsningsforslaget mener vi er forkert, hvilket også betyder, at Socialdemokratiet ikke støtter dette beslutningsforslag.

Else Winther Andersen (V):

Venstre kan altså ikke støtte det her beslutningsforslag om legitimationskort til alle i ældreplejen, for vi oplever, at vi herigennem giver en falsk tryghed for de gamle, fordi man jo til enhver tid vil kunne efterligne sådan et kort.

Men ønsker kommunerne udeomkring i landet at give deres servicemedarbejdere sådan et kort – det behøver jo ikke bare være hjemmehjælpere, det kan være alle mulige andre servicemedarbejdere, der kommer i hjemmene – så kan kommunerne jo gøre det. Det behøver vi ikke at lovgive om herinde. Det hører hjemme i det kommunale selvstyre.

Så er der jo også en anden ting, nemlig at man ikke skal lovgive, hvis man ikke kan kontrollere, om det er det rigtige kort. Det vil vi aldrig nogen sinde kunne her, og så er vi inde

igen der, hvor jeg startede med at sige, at det jo er en falsk tryghed.

Men selvfølgelig er det da vigtigt, at kommunerne tilrettelægger deres hjemmehjælp, så der sker så få skift som muligt af hensyn til de ældres tryghed, som der henvises til i beslutningsforslaget, men det oplever jeg også at kommunerne godt kan finde ud af rundt i landet på forskellige måder. Så det skal vi heller ikke lovgive om.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Der er ingen tvivl om, at anvendelse af legitimationskort for at bekæmpe tricktyve kan være et ganske udmærket instrument at tage i anvendelse måske specielt i de større kommuner. Jeg kan også forstå på forslagsstillerne, at der allerede er kommuner, der har taget dette instrument i anvendelse, og det er naturligvis kun godt og udmærket.

Men jeg må sige, at jeg er dybt forundret over, at Dansk Folkeparti mener, at et spørgsmål af den her karakter er et folketingsanliggende. Hvis man end ikke kan overlade til kommunerne at tage stilling til praktiske spørgsmål af den her karakter, så kan man rent ud sagt lige så godt afskaffe det kommunale selvstyre. For hvis vi skal under det niveau, for at vi kan have tillid til kommunerne, hvad er der så tilbage? Jeg er dybt forundret. Vi kan naturligvis ikke støtte beslutningsforslaget.

Villy Søvnald (SF):

Jeg tror såmænd, at det kan være udmærket at have et legitimationskort. Jeg synes bare, at man skal være opmærksom på, at det giver en begrænset tryghed, fordi sådan et er meget let at fabricere. Jeg havde en god ven, der for nylig forsøgte sig med at lave et på et apparat. Det tog ham ca. 3 minutter. Det gav ham adgang til Politigården. Det er selvfølgelig i sig selv betænkeligt, men så nemt er det at lave.

Jeg synes også, detaljeringsgraden er stor. Jeg kan se, at det skal bæres i en kæde omkring halsen. Det ved jeg ikke. Andre kommuner ville måske foretrække, at det var knappet på overlommen eller sådan noget. Det synes jeg måske ikke Folketinget skal være så optaget af. Det siger jeg med stor kærlighed til det lokale selvstyre.

Jeg synes måske, at grundproblemet er et andet sted. Dansk Folkeparti nævner i sine bemærkninger manden i Odense, der har haft besøg af 100 forskellige hjemmehjælpere på 2½ år.

Det er jo mange. Jeg synes i stedet for, at problemet ligger i at sikre en bemanning, der gør, at der ikke kommer så mange forskellige hjemmehjælpere. Men jeg vil ikke være afvisende over for det. Jeg tror, det kan være et nyttigt instrument nogle steder, men jeg vil måske advare imod at tro på, at vi dermed har løst problemet med tricktyve.

Annie Lunde Hansen (CD):

Da CD's ordfører ikke kan være til stede, skal jeg forelægge partiets mening om dette beslutningsforslag.

Som det fremgår af bilaget til bemærkningerne, har man i Københavns Kommune allerede indført et legitimationskort og er i fuld gang med at udvikle et nyt og bedre. Det er et initiativ, som CD sagtens kan bakke op bag, men netop på den baggrund ser vi da heller ikke, at det ligefrem skulle være nødvendigt at lovgive om det. Der er vel ikke noget til hinder for, at alle andre kommuner kan følge trop. Måske kan socialministeren oplyse, hvordan man gør rundtomkring i de andre af landets kommuner; om det faktisk allerede er ved at være kutyme at udstyre kommunale medarbejdere, der færdes i folks hjem, med et ID-kort. Under alle omstændigheder vil det være en udmærket foranstaltning, som socialministeren i givet fald kan opfordre alle kommuner til at indføre, men vi behøver altså ikke at lave en ny lov om det. Så CD støtter ikke dette beslutningsforslag.

Anders Samuelson (RV):

Det Radikale Venstre går stærkt ind for det kommunale selvstyre og vil til enhver tid bekæmpe centralistiske detailorienterede forslag, og derfor kan vi ikke støtte dette beslutningsforslag.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten synes, det er en god idé, at der indføres legitimationskort, selv om vi nu synes, at de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, beskriver alle de værst tænkelige eksempler som almindeligt forekommende. Så slem er virkeligheden heldigvis ikke.

Men det er Enhedslistens holdning, at alle offentligt ansatte, der besøger eller opsøger borgerne i deres hjem, skal kunne legitimere deres professionelle tilhørsforhold. Det er da heldigvis også sådan, at en lang række af landets kommuner udstyrer de ansatte med legitimationskort. Det er efter Enhedslistens mening lige

så vigtigt, at den socialrådgiver, der kommer på uanmeldt hjemmebesøg hos en børnefamilie, kan legitimere sig, som at en hjemmehjælper kan legitimere sig, når den pågældende kommer på besøg hos den ældre.

Enhedslisten ser gerne, at legitimationskort for offentligt ansatte, der færdes i borgernes hjem, bliver reglen og ikke undtagelsen.

Tove Videbæk (KRF):

Hensigten med beslutningsforslag nr. B 133, nemlig at øge de ældres tryghed og sikkerhed, er meget positiv.

I bemærkningerne står der, at det er indlysende, at en ny hjemmehjælper i tide og utide er dybt forvirrende for ældre. Derfor forekommer det også, at tricktyve udnytter situationen med de ofte mange forskellige hjemmehjælpere, der kommer til døren osv. Hensigten med legitimationskortet er, at det skal være enklere for de ældre at sikre sig, at den m/k, der står uden for døren, er hjemmehjælperen, som er ansat af kommunen. Det er virkelig sørgeligt, at det her skulle være nødvendigt, og det er dybt bedrøveligt, at mennesker benytter sig af, at ældre mennesker tror på, hvad de siger. Så på den led kunne et legitimationskort jo være en mulig løsning.

Men egentlig er et legitimationskort jo en sørgelig erstatning for den tryghed, det ville være for den ældre at kende det menneske, der stod uden for døren. For hvorfor kender den ældre ikke det menneske? Hvorfor er det, at der hele tiden bliver sendt nye hjemmehjælpere ud? Hvorfor skal en ældre, som har brug for hjælp i hjemmet, i løbet af et par år have besøg af op over 100 forskellige hjemmehjælpere? Hvorfor skal den ældre hver eneste uge instruere en ny hjemmehjælper i, hvad der skal gøres og hvordan. Tænk på hvor trætte vi andre ville være, hvis vi hver uge skulle skifte personale eller hjælpere. Hvorfor kan man ikke i kommunen som i enhver anden virksomhed planlægge sig ud af dette problem? I mange mindre kommuner kender man ikke til det her problem. Her kender man nemlig hinanden, og man kender hjemmehjælperen, der bliver sendt ud, så her behøver man ikke noget kort.

Et kort er på en måde en symptombehandling og ikke en løsning af problemet. Kommunerne skal simpelt hen blive bedre til at løse problemerne med planlægning af hjemmehjælpernes besøg i ældre medborgeres hjem. Det er urimeligt andet. For et par år siden gav den tid-

ligere socialminister flere hundrede millioner kroner til løsning af kommunernes problemer med planlægning af hjemmehjælpernes arbejde i kommunerne. Hvad er der egentlig sket med disse penge? Har de overhovedet hjulpet? Er de blevet brugt til løsning af det her problem?

En anden side af sagen er jo, at eventuelle legitimationskort nemt vil kunne efterlignes, og hvis et fremmed menneske, som er god til at snakke, står uden for døren hos en ældre, som ikke ser ret godt, og som lige skal hente sine briller for at se på kortet, er vi så ikke lige vidt? Et ældre menneske, der ikke ser for godt, vil heller ikke nemt kunne skelne et ægte kort fra en efterligning, og er det så ikke en falsk tryghed, vi giver?

Endvidere har jeg set, at i nogle kommuner bruger man faktisk allerede id-kort med både farvefoto og navn. Det kunne man vel sådan set bare gå i gang med i de kommuner, hvor man har problemerne. Jeg mener egentlig ikke, at der behøver vedtages en lov om dette, men en række af vore ret store kommuner skal komme i gang med at løse problemerne med den alt for lemfældige styring af hjemmehjælpen til de ældre. Det vil nemlig give sand tryghed og sikkerhed for de ældre.

Og til sidst: Tænk så, hvis også familien kom på besøg, og de ældre ikke alene var overladt til den ugentlige hjemmehjælpertime! Så ville det rykke noget med hensyn til både sikkerhed og tryghed. Så kan en tricktyv jo aldrig vide sig sikker, for hvis der begynder at rende familimedlemmer ind og ud hos de ældre i tide og utide, så ved de jo aldrig, hvornår de ældre er alene. Det ville øge trygheden og sikkerheden og borteliminere ensomheden hos mange af vore ældre medborgere, og det ville nærme sig problemløsning og ikke blot symptombehandling.

Anden næstformand (Henning Grove):
Ordføreren for forslagsstillerne, fru Inge Refshauge.

Inge Refshauge (DF):

Jeg vil godt sige tak for debatten, men jeg behøver da i hvert fald ikke at samle flere vaser sammen, for roser gav den jo ikke så mange af.

Forslaget her er blevet til i lyset af de mange tricktyverier, ældre mennesker har været udsat for, hvor tricktyve har udgivet sig for at komme fra kommune, plejehjem eller lignende, og hvor den ældre har lukket dem ind i hjemmet. Det

har så i rigtig mange tilfælde været en smal sag for disse tyve at få en mødsammensvoren sluset ind i hjemmet, og mens den ene har holdt den ældre op med snak, har den anden tømt boligen for værdier. Og det er svært at få erstatning for sådanne tyverier, da tyvene er blevet lukket ind i boligen.

I Dansk Folkeparti ved vi godt, rigtig godt endda, at det er en kommunal opgave at dæmme op for sådan noget, men kunne vi nu her i Folketinget sende et signal til kommunerne om, at folk, der er ansat dér, kommer med et identifikationskort på sig, et kort med et meget tydeligt billede af bæreren, og som i et klart sprog fortæller, hvor bæreren kommer fra, ville det give kommunerne et incitament til at lave disse kort.

Jeg er godt klar over, som ministeren sagde, at det bliver svært at lave sådan nogle kort, for de kan jo forfalskes, men vi tror på, at hvis de bliver lavet i KL's regi og hvis de bliver ens over hele landet, kunne det måske hjælpe lidt på det med forfalskningerne. Det ved vi ikke, men vi er da helt klar over i Dansk Folkeparti, at det bestemt ikke holder tricktyvene tilbage.

Det er så kun en lille del af den sikkerhed, der kan laves. Anden sikkerhed kan jo f.eks. være indbyggelse af en dørspion, sikkerhedskæde samt alarmer m.v. Men i Dansk Folkeparti mener vi, det er meget vigtigt, at de ældre kan forsikre sig om, hvem det er, de lukker ind i deres hjem, så de ikke bliver udsat for de gemene tyverier af folk, der har udgivet sig for et eller andet, som den ældre har troet på. Derfor tror vi, at et letlæseligt identifikationskort måske kunne hjælpe, men at det løser problemerne tror vi heller ikke selv på.

Vi ved jo alle, at mange ældre i dag ligger inde med kontanter i hjemmene, ligeledes smykker og andre værdigenstande. Det er jo sådan i dag, at ældre skal passe på ikke at have alt for mange kontanter på deres bankbog. Det kan betyde, at der trækkes i nogle ydelser, f.eks. medicintilskud, hjælp til briller, varme og el, boligydelse m.v. Derfor er der mange ældre, der har penge i hjemmet, og det ved disse trick-tyve også.

Fru Grete Schødt har jeg faktisk svaret. Vi ved helt sikkert, at det ikke løser problemerne med sådan et kort, det er ganske rigtigt. Og at det skulle udmønte sig i et lovforslag, var vi også godt klar over ikke ville ske, men det er jo så et signal til kommunerne om måske at lave

nogle andre foranstaltninger såsom dørspioner osv.

Enhedslisten kan jeg også godt give ret i, at det skal være ens kort for alle i kommunalt regi.

Fru Tove Videbæk og hr. Villy Søvnald ønskede mere kontinuitet i hjemmeplejen, så personalet ikke skifter så ofte. Det er vi også enige i, og det kan også give en tryghed for de ældre.

Men jeg siger tak for debatten. Den sendte måske et signal til kommunerne. At den ikke udmønter sig i et lovforslag, var jeg godt klar over.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 276: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Ændring af bopælskravet i efterlønsordningen m.v.).

Af arbejdsministeren (Ove Hygum). (Fremsat 12/4 2000).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Efterlønsordningen er et arbejdsmarkedspolitisk redskab, der sikrer et fleksibelt arbejdsmarked og en fornuftig tilbagetrækning for nedslidte seniorer. Derfor skal retten til at modtage efterløn knytte sig til lønmodtagernes indsats på arbejdsmarkedet og ikke til lønmodtagernes bopæl.

Socialdemokratiet kan derfor fuldt ud støtte dette lovforslag. For formålet med dette lovforslag er nemlig at gøre det lettere for vandrende